

การกำกับดูแลตนเองในการคัดสรรข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน Self-Regulation in Selecting First-Page Criminal News of Daily Newspapers

เกศรินทร์ โชคเพิ่มพูน¹ และ ศรัณธรณ์ ศศิธนากรแก้ว¹

KETSARIN CHOKPERMPOON¹ and SARANTORN SASITHANAKORNKAEW¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้นำเสนอเกี่ยวกับการกำกับดูแลตนเองในการคัดสรรข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึกในประเด็นบรรทัดฐานองค์กรและจรรยาบรรณวิชาชีพ และการวิเคราะห์เนื้อหาในส่วนจรรยาบรรณการนำเสนอภาพข่าว, พาดหัวข่าวและความน่าเชื่อถือ พบว่าผู้ประกอบการหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับ มีบรรทัดฐานองค์กรส่วนใหญ่ไปในทิศทางเดียวกัน ในขณะที่การแสดงความคิดเห็นในเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพในการนำเสนอข่าวอาชญากรรมนั้นจะเห็นว่ามีความคิดเห็นที่เหมือนและแตกต่างกันในแต่ละประเด็นของแต่ละกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เมื่อพิจารณาในส่วนของการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่าการนำเสนอบางส่วนเข้าข่ายผิดจรรยาบรรณวิชาชีพ

คำสำคัญ : การกำกับดูแลตนเอง, บรรทัดฐานองค์กร, จรรยาบรรณวิชาชีพ, ข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่ง

ABSTRACT

This paper presents research on self-regulation in selecting first-page criminal news of daily newspapers. The investigate are divided into two parts: in-depth interviews the norms and ethics of the profession, and analysis of the content of the proposed code of news, headlines and the news. The third edition of the newspaper is the norm, most organizations in the same direction. While commenting on the professional ethics of presenting crime is that there are similarities and differences in each of the individual contributors. When considered in the analysis of content. The presentation of some of the professional ethics applicable.

Keyword : self-regulation, norms, ethics of the profession, First-Page Criminal News

E-mail Address : eng_1_june@hotmail.com

¹ ภาควิชานิเทศศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

¹ Department of Communication Arts and Information science, Faculty of Humanities, Kasetsart University Bangkaen Campus

คำนำ

ปัจจุบันนี้จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าสื่อมวลชนหลากหลายประเภท รวมทั้งหนังสือพิมพ์โดยเฉพาะประเภทประชานิยมแต่ละฉบับล้วนให้ความสำคัญกับข่าวอาชญากรรมมาก เพราะข่าวอาชญากรรมเป็นตัวสะท้อนถึงปัญหาที่เกิดขึ้น (ศิริจรรย์, 2550) และข่าวอาชญากรรมนับว่าเป็นข่าวที่ได้รับความสนใจในสังคม (ฐิติพัทธ์, 2549) ในขณะเดียวกันภารกิจสำคัญของหนังสือพิมพ์ คือต้องทำหน้าที่คอยเตือนภัยให้ผู้อ่านได้ทราบและเตรียมพร้อมเพื่อป้องกันตัวจากภัยหลากหลายรูปแบบที่อาจเข้ามาในชีวิต ซึ่งจุดเด่นโดยทั่วไปหนังสือพิมพ์ได้ชื่อว่าเป็นสื่อมวลชนประเภทที่สามารถเสนอรายละเอียดของข่าวได้ลึกซึ้งที่สุด ดังนั้นข่าวสารต่างๆ ที่เสนอในหน้าหนังสือพิมพ์แต่ละวันอาจก่อให้เกิดผลกระทบได้มากที่สุดเช่นกัน โดยก่อให้เกิดอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อความคิดเห็น ความเชื่อ ทศนคติและพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตของสมาชิกในสังคมได้อย่างมาก (ประกายดาว, 2548) ผ่านทางหน้าหนังสือพิมพ์ทั้งภาพข่าว พาดหัวข่าวและความนำข่าว ที่เข้าข่ายอนาจาร หวาดเสียว และแสดงถึงการก่อกวนอาชญากรรมในแง่ของความรุนแรงเกินไป ก่อเกิดการลอกเลียนแบบ ตลอดจนถ้อยคำที่ใช้ผ่านสื่อก็มีแนวโน้มค่อนข้างรุนแรง หรือหยาบ ดึงดูดความสนใจ มีการเล่นคำและการใช้ภาษาที่เกินจริง (ทสมา, 2546 ; จุฑาทิพย์ ,2547) ซึ่งจากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าข่าวอาชญากรรมที่นำเสนอผ่านหน้าหนังสือพิมพ์นั้นส่งผลกระทบต่อในเชิงบวกและเชิงลบ ทั้งในด้านการทำงานของนักหนังสือพิมพ์ และข่าวที่นำเสนอ โดยเฉพาะปัญหาด้านจริยธรรม จึงจะเห็นได้ว่ากระบวนการคัดสรรข่าวเพื่อลงตีพิมพ์มีความสำคัญอย่างยิ่งว่าอะไรคือสิ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความสำคัญในการคัดสรรข่าว ระหว่างทศนคติ โดยยึดถือหลักในการบริหาร ซึ่งอาจเป็นบรรทัดฐานองค์กร อันเป็นนโยบายประเพณีปฏิบัติแบบแผนที่ยอมรับกันมา รวมทั้งจรรยาบรรณทางวิชาชีพอันถูกกำหนดขึ้น โดยองค์กรวิชาชีพเพื่อเป็นหลักสากล (บุญฤทธิ์, 2544) ในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพหนังสือพิมพ์ อาจมีแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานของแต่ละองค์กร ซึ่งแตกต่างกันไป (เสาวลักษณ์, 2543)

ดังนั้นจึงเป็นที่มาของงานวิจัยเรื่องการกำกับดูแลตนเองในการคัดสรรข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งจะทำการศึกษาในส่วนที่นอกเหนือจากคุณค่าข่าว อันเป็นปัจจัยหลักโดยให้ความสำคัญกับองค์ประกอบอื่น ซึ่งเรียกว่าการกำกับดูแลตนเอง (Self-Regulation) ที่ประกอบด้วยบรรทัดฐานองค์กร ซึ่ง Peter M. Sandman (1972) ระบุว่ากระบวนการคัดเลือกข่าวนั้นได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่าง ๆ ในองค์กรเอง ปัจจัยเหล่านี้ได้แก่ นโยบาย, ผู้นำความคิด, ความคิดเห็นร่วมกันของคณะบรรณาธิการ และการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนประเภทอื่น และจรรยาบรรณวิชาชีพซึ่งเป็นตราข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมหมวด 2 ของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2541 ทั้งสิ้นจำนวน 16 ข้อ ยกเว้น ข้อ 16. ข้อความที่เป็นประกาศโฆษณาที่ปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ ต้องแสดงให้เห็นชัดว่าเป็นการประกาศโฆษณาจะแอบแฝงเป็นการเสนอข่าวหรือความคิดเห็นมิได้ (ไม่พิจารณา เพราะข่าวอาชญากรรมไม่พบเห็นถึงกับเข้าข่ายความผิด) ซึ่งเป็นการปรับปรุงและพัฒนาสื่อมวลชนเพื่อให้สอดคล้องกับหลักคุณธรรม จริยธรรมในทางวิชาชีพ (McQuail, 2005) ว่าเข้ามามีบทบาทต่อกระบวนการการคัดสรรข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งมากขึ้นเพียงใด ตลอดจนบรรดาผู้ทรงคุณวุฒิ/นักวิชาการขององค์กรด้านหนังสือพิมพ์และอาชญากรรม อีกทั้งตัวแทนจากภาคประชาชน มีมุมมองอย่างไรในเรื่องกระบวนการการคัดสรรและการนำเสนอข่าวกับผลกระทบซึ่งเกิดขึ้นกับสังคมของข่าวอาชญากรรมบนหน้าหนังสือพิมพ์

อุปกรณ์และวิธีการ

งานวิจัยฉบับนี้แบ่งการศึกษาวิจัยออกเป็น 2 ส่วน คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview) และการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยในแต่ละส่วน ดังนี้

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก คือการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องได้แก่ ผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์, องค์กรวิชาชีพด้านหนังสือพิมพ์, นักวิชาการ, องค์กรภาคประชาชน, และประชาชน ใน 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นบรรทัดฐานองค์กรสำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ และประเด็นจรรยาบรรณวิชาชีพสำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์, องค์กรวิชาชีพด้านหนังสือพิมพ์, นักวิชาการ, องค์กรภาคประชาชนและประชาชนทั่วไป

2. การวิเคราะห์เนื้อหา คือการวิเคราะห์ข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ในส่วนของภาพข่าว, พาดหัวข่าวและความนำข่าว โดยพิจารณาจากหนังสือพิมพ์ที่มียอดจำหน่ายสูงสุด 3 อันดับแรกของ Nielson Media Research 2010 ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์และคมชัดลึก เป็นระยะเวลา 1 เดือน ช่วงระหว่างวันที่ 15 มิถุนายน-14 กรกฎาคม 2555

ผลและวิจารณ์ผลการทดลอง

ผลการทดลอง

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

1.1 ประเด็นบรรทัดฐานองค์กร พบว่าบรรทัดฐานองค์กรประกอบไปด้วย 4 ประเด็นหลัก ดังนี้คือ ประเด็นนโยบายองค์กร หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์เดลินิวส์มีความคล้ายคลึงกันคือไม่มีคู่มือเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ยึดหลักจรรยาบรรณตามสภาการหนังสือพิมพ์เป็นส่วนใหญ่ ส่วนหนังสือพิมพ์คมชัดลึกมีคู่มือเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างเป็นรูปธรรม เรียกว่า เนชั่นเวย์ ผิดจากนี้ไม่ใช่เรา และส่วนที่เหมือนกันของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับคือ ประเด็นผู้นำความคิด คือในแต่ละระดับหรือตำแหน่งงานต่างมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนโดยไม่มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน มีลักษณะการทำงานแบ่งเป็นสองแบบ คือด้านในกองบรรณาธิการสั่งให้หาข่าว และสองนักข่าวแสวงหาแล้วนำเสนอเข้ามา ประเด็นต่อมาความคิดเห็นร่วมกันของคณะบรรณาธิการคือจะมีการประชุมโต๊ะข่าวกองบรรณาธิการเป็นประจำทุกวันๆละหลายๆรอบ เพื่อชี้แจงและมอบหมายงานตลอดจนการนำเสนอเพื่อคัดเลือกตีพิมพ์ในหน้าหนึ่ง และสุดท้ายประเด็นการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนประเภทอื่น คือหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีการติดตามข่าวสารจากสื่ออื่นๆทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ เพื่อเป็นการตรวจสอบว่ามีประเด็นใดน่าสนใจบ้าง ตกข่าวหรือไม่ เป็นต้น

1.2 ประเด็นจรรยาบรรณวิชาชีพ พบว่าจรรยาบรรณวิชาชีพประกอบไปด้วย 15 ประเด็นหลัก ซึ่งสามารถแยกแยะมุมมองความเหมือนหรือคล้ายคลึงกันจากผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ องค์กรวิชาชีพด้านหนังสือพิมพ์ นักวิชาการ องค์กรภาคประชาชน และประชาชนทั่วไป ได้ดังนี้คือ ประเด็นไม่มีการแต่งเติมเนื้อหาสาระหรือสอดแทรกความคิดเห็นใดๆ ประเด็นไม่นำเสนอข่าวเพราะความลำเอียง หรือมีอคติ จนเป็นเหตุให้ข่าวนั้นคลาดเคลื่อนหรือเกินจากความเป็นจริง ประเด็นการอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่มาของข่าว ประเด็นมีการอ้างอิงแหล่งที่มาของข่าว ประเด็นกรณีที่มีการนำเสนอข่าวผิดพลาดหนังสือพิมพ์ต้องมีความรับผิดชอบต่อประเด็นที่มีการปกปิดข้อมูล บุคคลเป็นความลับ เพื่อความปลอดภัยของแหล่งข่าว ประเด็นมีหลักการนำเสนอเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยง ข่าวหรือภาพที่ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว ประเด็นการ

พาดหัวข่าวและความนำข่าวอาชญากรรม ไม่เกินไปจากข้อเท็จจริงในข่าวและยังคงสะท้อนใจความสำคัญหรือเนื้อหาหลักของข่าวนั้น และประเด็นการนำเสนอข่าวต้องหลีกเลี่ยงการนำเสนอภาพข่าวที่อุจาด ลามกอนาจาร หรือน่าหวาดเสียว ส่วนมุมมองความแตกต่างที่พบคือ ประเด็นข้อเท็จจริง ความถูกต้อง แม่นยำ ครบถ้วน น่าเชื่อถือ ประเด็นการนำเสนอข่าวทำเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยไม่แสวงหาประโยชน์ส่วนตน ประเด็นการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่ตกเป็นข่าวโดยปราศจากอคติ ประเด็นไม่มีการพยายามสอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว ประเด็นมีการเปิดโอกาสให้ฝ่ายที่ถูกกล่าวหาแสดงข้อเท็จจริง ประเด็นการนำเสนอมีความน่าเชื่อถือ และเป็นประโยชน์ต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของสาธารณชน ประเด็นในการแสดงความคิดเห็นหรือการวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น หนังสือพิมพ์จะต้องให้ความสำคัญเชิงธรรมแก่ฝ่ายที่ถูกพาดพิง

2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

การพิจารณาวิเคราะห์ในภาพรวม พบว่าหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับ มีการนำเสนอข่าวอาชญากรรมรวมทั้งสิ้นจำนวน 242 ข่าว โดยแบ่งเป็นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐจำนวน 82 ข่าว ซึ่งแบ่งเป็นข่าวที่เข้าข่ายผิดจรรยาบรรณจำนวน 20 ข่าว ไม่ผิดจรรยาบรรณจำนวน 62 ข่าว หนังสือพิมพ์เดลินิวส์จำนวน 86 ข่าว ซึ่งแบ่งเป็นข่าวที่ผิดจรรยาบรรณจำนวน 12 ข่าว ไม่ผิดจรรยาบรรณจำนวน 74 ข่าว และหนังสือพิมพ์คมชัดลึกจำนวน 74 ข่าว ซึ่งแบ่งเป็นข่าวที่ผิดจรรยาบรรณจำนวน 10 ข่าว ไม่ผิดจรรยาบรรณจำนวน 64 ข่าว สรุปรวมหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับ มีการนำเสนอข่าวอาชญากรรมที่ผิดจรรยาบรรณรวมทั้งสิ้นจำนวน 42 ข่าว และไม่ผิดจรรยาบรรณรวมทั้งสิ้นจำนวน 200 ข่าว

2.1 การพิจารณารายละเอียดภาพข่าวอาชญากรรมที่เข้าข่ายผิดจรรยาบรรณวิชาชีพ พบว่าภาพข่าวอาชญากรรมที่เข้าข่ายผิดจรรยาบรรณวิชาชีพมีทั้งสิ้นจำนวน 26 ภาพ โดยแบ่งเป็นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐจำนวน 13 ภาพ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์จำนวน 9 ภาพ และหนังสือพิมพ์คมชัดลึกจำนวน 4 ภาพ ซึ่งภาพข่าวส่วนใหญ่ผิดจรรยาบรรณวิชาชีพข้อ 12 ที่ว่ามีหลักการนำเสนอเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยง ข่าวหรือภาพที่ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว และข้อ 14 ที่ว่าการนำเสนอข่าวต้องหลีกเลี่ยงการนำเสนอภาพข่าวที่อุจาด ลามกอนาจาร หรือน่าหวาดเสียว โดยลักษณะภาพข่าวที่พบคือหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ทั้ง 3 ฉบับ เน้นการนำเสนอภาพข่าวในปริมาณที่น้อยกว่าพาดหัวข่าว แต่กลับพบเห็นกรณีที่เข้าข่ายความผิดจรรยาบรรณวิชาชีพมากกว่าพาดหัวข่าว ซึ่งภาพที่พบยังคงเป็นภาพที่มีความหือหวารุนแรง แม้ว่าจะพยายามเบลอล เช่นเซอร์ หรือโมเสกภาพด้วยเทคนิคต่างๆ เพื่อหลีกเลี่ยงความลามก อนาจาร รุนแรง และหวาดเสียวให้ลดน้อยลง มากกว่าการเลี่ยงที่จะไม่นำเสนอภาพข่าวเลย เพราะภาพข่าวคือจุดขายหนึ่งของหนังสือพิมพ์ แต่ยิ่งไปกว่านั้นมีหนังสือพิมพ์บางฉบับ นำเสนอภาพข่าวที่ไม่พยายามปกปิดหรือปกป้องเหยื่อหรือผู้เสียหายเลย ไม่ว่าจะเสียชีวิตหรือยังคงมีชีวิตอยู่ก็ตาม

2.2 การพิจารณารายละเอียดพาดหัวข่าวอาชญากรรม พบว่าพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่เข้าข่ายผิดจรรยาบรรณวิชาชีพมีทั้งสิ้นจำนวน 20 ข่าว โดยแบ่งเป็นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐจำนวน 10 ข่าว หนังสือพิมพ์เดลินิวส์จำนวน 5 ข่าว และหนังสือพิมพ์คมชัดลึกจำนวน 5 ข่าว ซึ่งพาดหัวข่าวส่วนใหญ่ผิดจรรยาบรรณวิชาชีพข้อ 13 ที่ว่าการพาดหัวข่าวและความนำข่าวอาชญากรรม ไม่เกินไปจากข้อเท็จจริงในข่าวและยังคงสะท้อนใจความสำคัญหรือเนื้อหาหลักของข่าวนั้น โดยลักษณะของพาดหัวข่าวที่พบจากการนำเสนอของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับ คือมีการเลือกใช้คำที่รุนแรง มีลักษณะเป็นรูปแบบตายตัวที่ยึดถือกันมานานหรือที่เรียกว่าคำแพทเทิล ซึ่งความ

จริงบุคคลดังกล่าวอาจจะผิดหรือไม่ผิดไม่มีใครทราบ เพราะตำรวจและศาลยังไม่มีคำตัดสินชี้ขาด และที่รุนแรงกว่านั้นคือคำที่ใช้ออกแนวหือหาว สร้างจินตนาการ อารมณ์ร่วมให้กับคนอ่าน รวบรวมได้ประสบพบเหตุการณ์ อาชญากรรมดังกล่าวด้วยตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่สื่อพยายามสร้างจุดร่วมให้กับคนอ่านมากขึ้น

2.3 การพิจารณารายละเอียดความน่าเชื่อถือของข่าวอาชญากรรม พบว่าความน่าเชื่อถือของข่าวอาชญากรรมที่เข้าข่ายผิดจรรยาบรรณวิชาชีพมีทั้งสิ้นจำนวน 21 ข่าว โดยแบ่งเป็นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐจำนวน 11 ข่าว หนังสือพิมพ์เดลินิวส์จำนวน 4 ข่าว และหนังสือพิมพ์คมชัดลึกจำนวน 6 ข่าว ซึ่งพาดหัวข่าวส่วนใหญ่ผิดจรรยาบรรณวิชาชีพข้อ 13 ที่ว่าการพาดหัวข่าวและความน่าเชื่อถือของข่าวอาชญากรรม ไม่เกินไปจากข้อเท็จจริงในข่าวและยังคงสะท้อนใจความสำคัญหรือเนื้อหาหลักของข่าวนั้น โดยลักษณะความน่าเชื่อถือที่พบว่าเข้าข่ายความผิดจรรยาบรรณวิชาชีพ จะคล้ายคลึงกับการพาดหัวข่าว คือคำที่ใช้ เน้นความน่าสนใจ นำเสนอข้อเท็จจริงประกอบกับอารมณ์ความรู้สึก จึงพบเห็นความหือหาว รุนแรงค่อนข้างมาก เพื่อสร้างอารมณ์ร่วมและให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการถึงภาพเหตุการณ์อาชญากรรมนั้นๆ

วิจารณ์ผลการทดลอง

การศึกษาวิจัย เรื่องการกำกับดูแลตนเองในการคัดสรรข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. บรรทัดฐาน

พบว่าบรรทัดฐานองค์กรประกอบไปด้วย 4 ประเด็นหลัก ดังนี้คือ ประเด็นนโยบายองค์กร หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์เดลินิวส์มีความคล้ายคลึงกันคือไม่มีคู่มือเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ยึดหลักจรรยาบรรณตามสภากาหนังสือพิมพ์เป็นส่วนใหญ่ ส่วนหนังสือพิมพ์คมชัดลึกมีคู่มือเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างเป็นรูปธรรมเรียกว่า เนชั่นเวย์ ผิดจากนี้ไม่ใช่เรา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวลักษณ์ สุขสมัย (2543) ที่พบว่าผู้บริหารข่าวของหนังสือพิมพ์ มีแนวปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานขององค์กรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และส่วนที่เหมือนกันของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับคือ ประเด็นผู้นำความคิด, ประเด็นต่อมากความคิดเห็นร่วมกันของคณะบรรณาธิการ และประเด็นการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนประเภทอื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของการ์ณย์ มีถม (2541) ที่พบว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ มีความคล้ายคลึงกันทั้งในรูปแบบ ประเภทของหนังสือพิมพ์ การจัดองค์กรภายในกองบรรณาธิการ รวมทั้งการคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่ง

2. จรรยาบรรณวิชาชีพ

พบว่าจรรยาบรรณวิชาชีพประกอบไปด้วย 15 ประเด็นหลัก ซึ่งจากการสัมภาษณ์การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สามารถแยกแยะมุมมองความเหมือนหรือคล้ายคลึงกันได้หลายประเด็น ดังนี้ ประเด็นไม่มีการแต่งเติมเนื้อหาสาระหรือสอดแทรกความคิดเห็นใดๆ ประเด็นไม่นำเสนอข่าวเพราะความลำเอียง หรือมีอคติ จนเป็นเหตุให้ข่าวนั้นคลาดเคลื่อนหรือเกินจากความเป็นจริง ประเด็นการอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่มาของข่าว ประเด็นมีการอ้างอิงแหล่งที่มาของข่าว ประเด็นกรณีที่มีการนำเสนอข่าวผิดพลาดหนังสือพิมพ์ต้องมีความรับผิดชอบเสมอ ประเด็นมีการปิดกั้นข้อมูล บุคคลเป็นความลับ เพื่อความปลอดภัยของแหล่งข่าว ประเด็นมีหลักการนำเสนอเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยง ข่าวหรือภาพที่ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว (จิตติพัทธ์, 2549) ประเด็นการพาดหัวข่าวและความน่าเชื่อถือของข่าวอาชญากรรม ไม่เกินไปจากข้อเท็จจริงในข่าวและยังคงสะท้อนใจความสำคัญหรือเนื้อหาหลักของข่าวนั้น และประเด็นการนำเสนอข่าวต้องหลีกเลี่ยงการนำเสนอภาพข่าวที่อุจาด ลามกอนาจาร หรือนำหวาดเสียว(ทสมา,

2546; จุฑาทิพย์, 2547) และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญฤทธิ ศรีวิจิตร (2544) ที่พบว่าแต่ละอาชีพมีความคิดเห็นที่ค่อนข้างคล้ายกันในส่วน และมุมมองความแตกต่างที่พบในหลายประเด็น ดังนี้ ประเด็นข้อเท็จจริง ความถูกต้อง แม่นยำ ครบถ้วน น่าเชื่อถือ ประเด็นการนำเสนอข่าวทำเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยไม่แสวงหาประโยชน์ส่วนตน ประเด็นการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่ตกเป็นข่าวโดยปราศจากอคติ ประเด็นไม่มีการพยายามสอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว ประเด็นมีการเปิดโอกาสให้ฝ่ายที่ถูกกล่าวหาแสดงข้อเท็จจริง ประเด็นการนำเสนอมีความน่าเชื่อถือ และเป็นประโยชน์ต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของสาธารณชน ประเด็นในการแสดงความคิดเห็นหรือการวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น หนังสือพิมพ์จะต้องให้ความเที่ยงธรรมแก่ฝ่ายที่ถูกพาดพิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ K. Wright (1975) ที่พบว่า มีนักหนังสือพิมพ์จำนวนมากที่มาตรฐานทางวิชาชีพอยู่ในระดับต่ำ เพราะไม่สามารถยึดถือปฏิบัติได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ และ E. Boeyink (1994) ที่พบว่ามุมมองและทัศนคติของนักหนังสือพิมพ์แต่ละคนที่มีต่อจริยธรรม หรือจรรยาบรรณแตกต่างกัน

สรุป

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการกำกับดูแลตนเองในการคัดสรรข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันในส่วนของบรรทัดฐานองค์กรและจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรกการสัมภาษณ์เชิงลึกนั้นแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับ มีบรรทัดฐานองค์กรส่วนใหญ่ไปในทิศทางเดียวกัน และในประเด็นการแสดงความคิดเห็นในเรื่องจรรยาวิชาชีพในการนำเสนอข่าวอาชญากรรมนั้นมีความคิดเห็นที่เหมือนและแตกต่างกันในแต่ละประเด็นของแต่ละกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ส่วนที่สองการวิเคราะห์เนื้อหาจรรยาบรรณการนำเสนอภาพข่าว, พาดหัวข่าวและความน่าเชื่อถือ พบว่าการนำเสนอบางส่วนเข้าข่ายผิดจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยส่วนใหญ่จะผิดในข้อ 12 ที่ว่าหลักการนำเสนอเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยง ข่าวหรือภาพที่ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว, ข้อ 13 ที่ว่าการพาดหัวข่าวและความน่าเชื่อถืออาชญากรรม ไม่เกินไปจากข้อเท็จจริงในข่าวและยังคงสะท้อนใจความสำคัญหรือเนื้อหาหลักของข่าวนั้น และข้อ 14 ที่ว่าการนำเสนอข่าวต้องหลีกเลี่ยงการนำเสนอภาพข่าวที่อุจาด ลามกอนาจาร หรือน่าหวาดเสียว

และมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

1. ในส่วนของบรรทัดฐานองค์กร ผลการวิจัยพบว่าหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ และคมชัดลึก มีบรรทัดฐานองค์กรที่แตกต่างกันในส่วนของนโยบาย แต่มีความเหมือนกันในส่วนของผู้นำความคิดความคิดเห็นร่วมกันของคณะบรรณาธิการ และการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนประเภทอื่น โดยความแตกต่างที่พบเป็นข้อดี คือหนังสือพิมพ์คมชัดลึก ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์เครือเดียวที่มีนโยบายองค์กรเป็นของตนเอง จึงส่งผลให้จำนวนข่าวอาชญากรรม ทั้งภาพข่าว, พาดหัวข่าว และความน่าเชื่อถือ ที่พบว่าเข้าข่ายผิดจรรยาบรรณวิชาชีพมีน้อยกว่าหนังสือพิมพ์อีก 2 ฉบับ ซึ่งความต่างของนโยบายนี้เองที่หนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆควรนำไปประยุกต์ปฏิบัติให้เป็นอีกข้อหนึ่งของบรรทัดฐานองค์กร เพื่อในอนาคตอันใกล้จะส่งผลให้สิ่งนี้ สามารถทำให้สมาชิกยึดถือปฏิบัติและนำมาซึ่งการนำเสนอข่าวที่ไม่เข้าข่ายผิดจรรยาบรรณอย่างที่พบเห็นในปัจจุบัน

2. ในส่วนของจรรยาบรรณวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่าทั้งผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ องค์กรวิชาชีพด้านหนังสือพิมพ์ นักวิชาการ องค์กรภาคประชาชน และประชาชน มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในหลายกรณี และก็มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในหลายกรณีสำหรับการนำเสนอข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งของ

หนังสือพิมพ์รายวัน ดังนั้นผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ก็จะต้องไปถึงทรวงศ์ที่แตกต่างจากหลากหลายมุมมองว่าข่าวอาชญากรรมที่น่าเสอนนั้นเข้าข่ายผิดและละเมิดจรรยาบรรณอยู่หลายข้อ จึงควรตระหนักถึงและให้ความสำคัญตลอดจนนำไปปรับใช้ในลักษณะการสนทนาผู้ประกอบการร่วมวิชาชีพหรือภายในองค์กรเพื่อสร้างความเข้าใจในการยึดถือปฏิบัติจรรยาบรรณดังกล่าวให้เกิดเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- การุณย์ มีถม. 2540. **การคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย: ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างหนังสือพิมพ์ไทยรัฐกับหนังสือพิมพ์เดลินิวส์.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จุฑาทิพย์ โพธิ์ทอง. 2547. **ความรุนแรงที่ปรากฏในการใช้ภาษาของข่าวอาชญากรรม ในหนังสือพิมพ์รายวัน.** ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร), มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ฐิติพัทธ์ จารุพูนผล. 2549. **ความคิดเห็นของประชาชนในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทสมา ขจรวงษ์. 2546. **ความเหมาะสมของภาษาพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันไทยปีพุทธศักราช 2542.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บุญฤทธิ์ ศรีวิจิตร. 2544. **ลักษณะที่เป็นจริงกับลักษณะที่พึงประสงค์ของการนำเสนอข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์ในทัศนะของประชาชน เจ้าหน้าที่ตำรวจ และนักหนังสือพิมพ์.** วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- ประกายดาว สาริกบุตร. 2548. **ผลกระทบเชิงพฤติกรรมของผู้รับสารจากหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในจังหวัดอุบลราชธานี.** รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ศิโรจน์ มิ่งขวัญ. 2547. **การวิเคราะห์โครงสร้างตลาดและพฤติกรรมการแข่งขันของอุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์ไทย.** เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ. 2541. **ตราข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2541 (ประกาศ ณ วันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2541)**
- เสาวลักษณ์ สุขสมัย. 2543. **บรรทัดฐานองค์กรและมาตรฐานวิชาชีพในการคัดเลือกข่าวของผู้บริหารข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน** ภาควิชาการหนังสือพิมพ์ คณะนิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Boeyink, E. 1994. How effective codes of ethics? Alook at three newsrooms. Journalism Quarterly.
- McQuail, D. 2005 McQuail's Mass Communication Theory (fifth edition) (Sage, 2005).
- Peter, M. S. 1972. Media. New Jersey: Prentice-Hall.
- Wright, K. 1974. An Analysis of the Level of Professionalism Among Canadian Journalists. Gazette 20, 3, 133-144.